

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de gıda enflasyonu, son yıllarda makroekonomik bir sapma olmanın ötesine geçerek, nesiller arası adaleti sarsan ve halk sağlığını doğrudan tehdit eden sistemik bir krize dönüşmüştür. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve bağımsız araştırma kuruluşlarının güncel verileri, Türkiye’nin gıda enflasyonu liginde dünya genelinde en yüksek oranlara sahip ilk beş ülke arasındaki kronik yerini koruduğunu belgelemektedir. Tarımsal üretimdeki yapısal sorunlar, çiftçi yaş ortalamasının 58’e yükselmesiyle derinleşen üretimden kaçış süreci küresel enerji piyasalarında 1970’lerden bu yana görülen en şiddetli şok dalgasının da etkisiyle oldukça ağır bir tabloya dönüşmenin eşiğindedir.

Hürmüz Boğazı’nın fiilen kapanmasıyla tetiklenen küresel krizin en problemli noktalarından biri de gıda güvenliğidir. Petrol fiyatlarındaki %36’lık ani yükseliş ve Katar kaynaklı LNG arzının %20 oranında devre dışı kalması, tarım politikalarını derinden etkileyecektir. Azotlu gübrelerin temel hammaddesi olan doğalgazın (metan) bulunamaması veya fahiş fiyatlanması, küresel ölçekte %40’lara varan rekolte kaybı riskini beraberinde getirmektedir. Çiftçinin toprağa gübre atamaması, 2026 ve sonrasında ciddi rekolte kayıplarına yol açabilir. Hürmüz Boğazı’ndaki tıkanıklık ve devamındaki gelişmelerin doğrudan "gıda krizi"ne de dönüşeceği uluslararası raporlarda kayda geçirilmiştir (FAO, OECD, WSJ).

Hükümet, savaşın başladığı ilk gece piyasalardaki oynaklığı durdurmak amacıyla faiz oranları, döviz kurları ve İMKB (Borsa İstanbul) işlemleri için yıldırım hızıyla "olağanüstü tedbir paketleri" açıklamıştır. Fakat halkın temel beslenme hakkını ve gıda arz güvenliğini doğrudan tehdit eden enerji – gübre – rekolte üçgenindeki bu büyük probleme karşı henüz tek bir somut eylem planı veya destek paketi açıklamamıştır. Sermayeyi koruyan bu hızlı adımlar, maalesef tarladaki üreticiyi, artan mazot – gübre maliyetleri altında ezilen çiftçiyi ve mutfağındaki fahiş enflasyonla baş başa bırakılan vatandaş koruma noktasında son derece eksik kalmıştır. Enerjideki %36’lık ani artışın gıda zincirinde yaratacağı %40’lık rekolte kaybı riski kapıdayken, iktidarın tarımsal üretimi desteklemek için herhangi bir plan ortaya koymaması, önümüzdeki dönemin sadece bir ekonomik kriz değil, aynı zamanda bir gıda güvenliği krizi olacağını teyit etmektedir.

Bununla birlikte Türkiye’de tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini tehdit eden en temel unsur olan gübre fiyatları, son beş yıllık süreçte genel enflasyon verilerinin (TÜFE) çok ötesine geçerek kontrolsüz bir hale gelmiştir. 2019 – 2021 döneminde ton başına 2.000 TL ile 3.500 TL

bandında seyreden üre ve kompoze gübre fiyatları, önce 2022 yılında %400'lük bir kırılma yaşamış, ardından döviz kurundaki yükselişle birlikte 2026 Mart ayı itibarıyla ton başına 22.500 TL ile 28.000 TL gibi tarihi zirvelere ulaşmıştır.

Çiftçinin en temel girdisi olan üre gübresinde 5 yılda %920, DAP gübresinde ise %720 oranında fahiş bir artışa yol açmıştır. Girdi maliyetlerindeki bu fark, üreticinin tarlaya eksik gübre atmasına, dolayısıyla tarımsal rekoltede %40'lara varan bir kayba ve nihayetinde halkın sofrasındaki gıda enflasyonunun kalıcı hale gelmesine neden olmaktadır. Çiftçi gübreyi kullanmadığında rekolte düşecek, gübre kullandığında ise girdi fiyatları fahiş bir şekilde bunlardan etkilenecektir.

Gazze Soykırımının ardından bölgedeki devletleri hedef alan İsrail'in, ABD'nin doğrudan desteğiyle İran'a saldırganlığı Hürmüz gibi hayati bir geçiş noktasını bir "savaş sahası" haline getirmiştir. Hukuk tanımayan ABD ve İsrail'in bölge üzerindeki işgal girişimleri, tüm dünyayı öngörülemeyen birçok kriz ile karşı karşıya bırakmıştır. Başta gübre fiyatları olmak üzere birçok açıdan etkilenen gıda sektörü de kriz alanlarının başında gelmektedir.

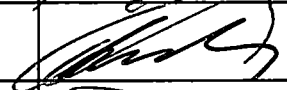

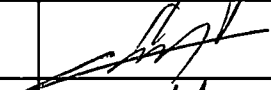

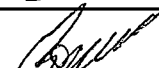

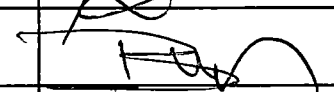

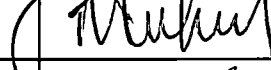

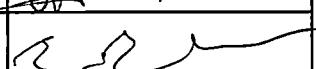
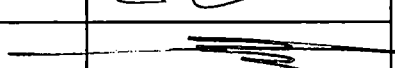
9 Mart 2026 itibarıyla Hürmüz Boğazı eksenli gelişen küresel enerji krizi nedeniyle Türk çiftçisinin girdiği maliyetlerinin desteklenmesi yönünde etraflı bir tartışma yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 102 ve 103'üncü maddeleri uyarınca bir Genel Görüşme açılmasını arz ve teklif ederiz. **12.03.2026**

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Grup Başkanı

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANI TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEK	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	